

ASISTENȚA JUDICIARĂ

Asistența judiciară

În conformitate cu prevederile art. 24 alin (2) din Constituția României, în tot cursul procesului părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

Potrivit art. 75 alin (1) din Codul de procedură civilă, asistența judiciară cuprinde: acordarea de scutiri, reduceri, eșalonări sau amânări pentru plata taxelor judiciare de timbru și a timbrului judiciar și, de asemenea, apărarea și asistența gratuită printr-un avocat delegat de baroul avocaților.

Garantarea dreptului la apărare este una din regulile de baza ale procesului penal. Codul de procedură penală stabilește în art. 6 că dreptul la apărare este garantat învinuitului, inculpatului și celorlalte părți în tot cursul procesului penal și orice parte are dreptul să fie asistată de apărător în tot cursul procesului penal.

Asistența judiciară obligatorie

În materie penală asistența judiciară prin avocat este obligatorie potrivit art. 171 din Codul de procedura penală:

- când învinuitul sau inculpatul este minor, internat într-un centru de reeducare sau într-un institut medical educativ, când este reținut sau arestat chiar în altă cauză, când față de acesta a fost dispusă măsura de siguranță a internării medicale sau obligația la tratament medical chiar în alta cauză ori când organul de urmărire penală sau instanța apreciază că învinuitul sau inculpatul nu și-ar putea face singur apărarea;

- în cursul judecății, asistența judiciară este obligatorie și în cauzele în care legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa detențiunii pe viața sau pedeapsa închisorii de 5 ani sau mai mare.

Persoanele care beneficiază de asistență judiciară

Poate solicita asistență judiciară cel care nu poate face fața cheltuielilor unei judecăți fără a primejdui propria sa întreținere sau a familiei sale (art. 74 Cod procedura civilă).

În principiu, asistența judiciară a părților în procesul penal este facultativă, în sensul că partea poate să-și angajeze sau nu avocat. În anumite cazuri însă asistența judiciară prin avocați este obligatorie, astfel încât dacă partea nu-și angajează avocat atunci i se numește unul din oficiu de către instanța sau organul de urmărire penală.

În materie penală, asistența judiciară gratuită se acordă, la cerere, mai multor categorii de victime, ținând seama pe de o parte de gravitatea infracțiunii săvârșite, iar, pe de altă parte, de situația materială a victimei (Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunii).

Formalitățile ce trebuie îndeplinite pentru a beneficia de asistența judiciară

Partea interesată trebuie să facă o cerere adresată instanței de judecată, sau organului de urmărire penală după caz. Cererea trebuie făcută în scris, să arate cauza la care se referă, precum și starea materială a părții (art. 76 Cod procedura civilă).

Cererea trebuie însoțită de dovezi scrise privitoare la venituri și sarcinile materiale ale persoanei care solicită asistența judiciară. Dacă aceasta este întemeiată pe lipsa posibilităților materiale, atunci se va depune un certificat privind starea materială, obținut de la primăria de domiciliu. Se pot depune și alte acte referitoare la situația familială a persoanei (certIFICATE de naștere ale minorilor aflați în întreținere, talon de pensie ș.a., certificat privind lipsa bunurilor impozabile).

Cererea se depune la instanța la care se judecă procesul, fie prin intermediul registraturii (judecătorul de serviciu), fie direct la completul de judecată, la termenul de judecată.

Potrivit art. 78 Cod procedura civilă, instanța va cerceta cererea, va cere lămuriri și dovezi părților, informații autorităților locale, dacă este cazul, și va dispune, fără dezbateri, prin încheiere data în camera de consiliu.

Încheierea cu privire la cererea de asistență sau cea prin care s-a revenit asupra asistenței încuviințate nu este supusă nici unei căi de atac.

Conform art. 70 Cod procedura civilă dacă instanța constată ca cererea de asistență a fost făcută cu rea - credință, prin ascunderea adevărului, ea poate reveni asupra asistenței încuviințate, poate să condamne partea la o amendă egală cu sumele de plata cărora a fost scutită, iar potrivit art. 80 Cod procedura civilă dreptul la asistență se stinge prin moartea părții sau îmbunătățirea stării sale materiale.

Potrivit art. 70 alin (3) Cod procedura civilă, încheierea instanței de judecată cu privire la cererea de asistență sau prin care s-a revenit cu privire la asistența încuviințată nu este supusă nici unei căi de atac.

Ajutorul public judiciar reglementat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51 din 21 aprilie 2008

Prin ordonanța menționată a fost transpusă în legislația internă Directiva Consiliului Uniunii Europene nr. 2003/8/CE privind îmbunătățirea accesului la justiție în cazul litigiilor transfrontaliere, prin stabilirea de reguli minimale comune referitoare la asistența judiciară acordată în cadrul acestor categorii de cauze,

La adoptarea actului normativ privind ajutorul public judiciar în materie civilă s-a avut în vedere că accesul la justiție reprezintă o expresie a principiilor democratice într-un stat de drept și a supremației legii și trebuie să fie efectiv, iar costurile unei proceduri judiciare nu trebuie să constituie o piedică în încercarea de a apela la justiție pentru realizarea sau apărarea unui drept, justificând, în anumite situații și condiții, susținerea din partea statului, din resurse financiare publice.

Ajutorul public judiciar reprezintă acea formă de asistență acordată de stat care are ca scop asigurarea dreptului la un proces echitabil și garantarea accesului egal la actul de justiție, pentru realizarea unor drepturi sau interese legitime pe cale judiciară, inclusiv pentru executarea silită a hotărârilor judecătorești sau a altor titluri executorii (art. 1).

Ajutorul public judiciar prevăzut de prezenta ordonanță de urgență se acordă în cauze civile, comerciale, administrative, de muncă și asigurări sociale, precum și în alte cauze, cu excepția celor penale (art.3).

Poate solicita acordarea ajutorului public judiciar, în condițiile prezentei ordonanțe de urgență, orice persoană fizică, în situația în care nu poate face față cheltuielilor unui proces sau celor pe care le implică obținerea unor consultații juridice în vederea apărării unui drept sau interes legitim în justiție, fără a pune în pericol întreținerea sa ori a familiei sale (art.4).

Formele ajutorului public judiciar și condițiile de acordare

Ajutorul public judiciar se poate acorda în următoarele forme:

a) plata onorariului pentru asigurarea reprezentării, asistenței juridice și, după caz, a apărării, printr-un avocat numit sau ales, pentru realizarea sau ocrotirea unui drept ori interes

legitim în justiție sau pentru prevenirea unui litigiu, denumită în continuare asistență prin avocat;

b) plata expertului, traducătorului sau interpretului folosit în cursul procesului, cu încuviințarea instanței sau a autorității cu atribuții jurisdicționale, dacă această plată incumbă, potrivit legii, celui ce solicită ajutorul public judiciar;

c) plata onorariului executorului judecătoresc;

d) scutiri, reduceri, eşalonări sau amânări de la plata taxelor judiciare prevăzute de lege, inclusiv a celor datorate în faza de executare silită.

Art. 7. - Ajutorul public judiciar se poate acorda, cumulativ, în oricare dintre formele prevăzute la art. 6, fără a putea depăși, în cursul unei perioade de un an, suma maximă echivalentă cu 12 salarii minime brute pe țară la nivelul anului în care a fost formulată cererea de acordare (art.6).

Competența și procedura de acordare a ajutorului public judiciar

Cererea de acordare a ajutorului public judiciar se adresează instanței competente pentru soluționarea cauzei în care se solicită ajutorul; în cazul ajutorului public judiciar solicitat pentru punerea în executare a unei hotărâri, cererea este de competența instanței de executare (art.11 alin.1).

Cererea pentru acordarea ajutorului public judiciar se formulează în scris și va cuprinde mențiuni privind obiectul și natura procesului pentru care se solicită ajutorul public judiciar, identitatea, codul numeric personal, domiciliul și starea materială a solicitantului și a familiei sale, atașându-se înscrisuri doveditoare ale veniturilor acestuia și ale familiei sale, precum și dovezi cu privire la obligațiile de întreținere sau de plată. Cererea va fi însoțită și de o declarație pe propria răspundere a solicitantului în sensul de a preciza dacă în cursul ultimelor 12 luni a mai beneficiat de ajutor public judiciar, în ce formă, pentru ce cauză, precum și cuantumul acestui ajutor (art. 14 alin.1).

Formular pentru cererea de asistență judiciară în alt stat membru al Uniunii Europene – anexă la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2008.

Instrucțiuni:

1. Înainte de completarea formularului cererii, vă rugăm să citiți cu atenție aceste instrucțiuni.

2. Persoana care completează cererea trebuie să ofere toate informațiile solicitate în acest formular.

3. Orice informație imprecisă, inadecvată sau incompletă poate întârzia procedura soluționării cererii dumneavoastră.

4. Includerea unor informații false sau incomplete în cerere poate avea consecințe legale, iar cererea pentru asistență judiciară poate fi respinsă, putând fi atrasă, de asemenea, răspunderea penală.

5. Vă rugăm să atașați toate documentele doveditoare.

6. Vă rugăm să luați la cunoștință că această cerere nu are efect asupra termenului de introducere a unei acțiuni în justiție.

7. Vă rugăm să datați și să semnați cererea.

A1. Datele personale ale solicitantului

Numele și prenumele

Data și locul nașterii

CNP

Adresa (domiciliul sau reședința)

.....

Tel/fax/e-mail

A2. Dacă este cazul, datele personale ale reprezentantului legal (părinte, tutore, curator etc.) (se completează în cazul în care solicitantul este reprezentat legal)

Numele și prenumele

Data și locul nașterii

CNP

Adresa

.....

Tel/fax/e-mail

A3. Dacă este cazul, datele personale ale avocatului solicitantului (se completează în cazul în care solicitantul are deja un avocat)

Numele și prenumele

Adresa

Tel/fax/e-mail

B. Informații privitoare la litigiul pentru care se solicită asistența judiciară
 Vă rugăm atașați copii ale tuturor documentelor doveditoare.

B1. Natura litigiului (divorț, litigiu de muncă etc.)

B2. Valoarea litigiului, dacă aceasta poate fi exprimată în bani, precum și moneda în care este exprimată valoarea litigiului

B3. Descrierea situației pentru a cărei soluționare se solicită ajutor public judiciar (incluzând instanța competentă, termenul, probatoriul etc.)

C. Detalii privind procedura
 Vă rugăm atașați copii ale tuturor documentelor doveditoare.

C1. Calitatea în care sunteți sau urmează să fiți în proces (reclamant sau pârât)
 Descrieți obiectul pretenției supuse judecării

Numele și datele de contact ale părții adverse

C2. Dacă este cazul, motive speciale pentru soluționarea de urgență a cererii

C3. Vă rugăm specificați ce cheltuieli ar trebui să acopere (se bifează):
 a) asistență avocațială;
 b) plata expertului;
 c) plata traducătorului sau a interpretului folosit în cursul procesului;
 d) plata onorariului executorului judecătoresc;
 e) scutiri, reduceri, eșalonări sau amânări la plata taxelor judiciare și/sau a cauțiunilor prevăzute de lege, inclusiv a taxelor și cauțiunilor datorate în faza de executare silită.

C4. Vă rugăm specificați dacă ajutorul public judiciar este solicitat pentru a obține:
 Asistență avocațială în cadrul procedurilor extrajudiciare
 Asistență avocațială înainte de începerea procesului
 Asistență avocațială (consultanță și/sau reprezentare) în cadrul procedurilor în curs de desfășurare. În acest caz, specificați:
 - numărul de înregistrare
 - termenele de judecată
 - instanța
 - adresa instanței
 Asistență avocațială în cadrul procedurilor de introducere a unei căi de atac împotriva unei hotărâri judecătorești. În acest caz, specificați:
 - instanța
 - data hotărârii
 - motivul solicitării asistenței
 - calea de atac împotriva hotărârii
 Asistență avocațială în cadrul procedurii de executare silită. În acest caz, specificați:
 - instanța
 - data pronunțării hotărârii sau a emiterii altui titlu executoriu.

C6. Specificați dacă aveți orice formă de asigurare sau alte drepturi și facilități care ar putea acoperi cheltuielile de judecată în tot sau în parte.
 În acest caz oferiți detalii:

D. Situația familială
 Cu câte persoane locuiți?

Vă rugăm specificați relațiile acestora cu dumneavoastră

Numele și prenumele	Relația cu solicitantul	Data nașterii (în cazul minorilor)	Se află această persoană în întreținerea solicitantului?	Se află solicitantul în întreținerea acestei persoane?
				☐
				☐

Aveți în întreținere o altă persoană care nu locuiește cu dumneavoastră?
 T

Numele și prenumele	Relația cu solicitantul	Data nașterii (în cazul minorilor)

Sunteți în întreținerea unei persoane care nu locuiește cu dumneavoastră?

Numele și prenumele	Relația cu solicitantul

E. Informații financiare

Vă rugăm oferiți toate informațiile despre dumneavoastră, partenerul de viață sau soțul dumneavoastră, orice persoană pe care o aveți în întreținere sau, după caz, în a cărei întreținere sunteți.

Dacă primiți alte contribuții financiare față de cele ale persoanei în a cărei întreținere sunteți și care nu locuiește cu dumneavoastră, specificați-le în cadrul punctului E.1 "Alte venituri".

Dacă oferiți asistență financiară altei persoane decât aceleia care se află în întreținerea dumneavoastră și locuiește cu dumneavoastră, vă rugăm specificați acest lucru în cadrul punctului E.3 "Alte cheltuieli".

Vă rugăm atașați toate documentele doveditoare ale situațiilor descrise mai sus.

Vă rugăm specificați moneda în care exprimați valorile pecuniare din tabel, dacă acestea sunt exprimate în altă monedă decât leu.

E.1. Detalii despre venitul lunar	I. Solicitantul	II. Soțul sau partenerul de viață	III. Persoane aflate în întreținere	IV. Persoane care îl au în întreținere pe solicitant
Salarii, indemnizații:				
Profit din afaceri:				
Pensii:				
Venituri:				
Beneficii din partea statului:				
1. alocații:				
2. ajutor de șomaj și asigurări sociale:				
Venituri provenite din drepturile asupra unor bunuri mobile sau imobile:				
Alte venituri:				
TOTAL:				

E.2. Valoarea proprietăților	I. Solicitantul	II. Soțul sau partenerul de viață	III. Persoane aflate în întreținere	IV. Persoane care îl au în întreținere pe solicitant
Imobilul în care locuiți:				
Alt imobil:				
Terenuri:				
Economii:				
Acțiuni:				
Vehicule cu motor:				
Alte bunuri:				
TOTAL:				

E.3. Cheltuieli lunare	I. Solicitant	II. Soțul sau partenerul de viață	III. Persoane aflate în întreținere	IV. Persoane care îl au în întreținere pe solicitant
Impozite:				
Contribuții la asigurările sociale:				
Taxe locale:				
Cheltuieli ipotecare:				
Chirii și costuri pentru întreținere:				
Cheltuieli pentru educație:				
Cheltuieli pentru întreținerea copiilor:				
Rate:				
Restituirea de împrumuturi:				
Obligații legale de întreținere față de alte persoane:				
Alte cheltuieli:				
TOTAL:				

Declar pe propria răspundere că informațiile oferite sunt adevărate și complete și îmi asum obligația de a declara de îndată autorității competente să soluționeze cererea orice schimbări survenite în situația mea financiară.

Locul întocmirii

Data

Semnătura
